

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา (descriptive study) โดยวิธีการสัมภาษณ์ผู้ป่วยประกันสังคมเกี่ยวกับกิจกรรมการพยาบาลที่ผู้ป่วยประกันสังคมได้รับจากแผนกผู้ป่วยใน โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ และความคิดเห็นเกี่ยวกับการปรับปรุงกิจกรรมการพยาบาล

ลักษณะประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษานี้เป็นผู้ป่วยประกันสังคมที่มารับบริการจากแผนกผู้ป่วยใน โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (purposive sampling) มีคุณสมบัติ ดังนี้

1. เป็นผู้ป่วยประกันสังคมที่มารับบริการจากแผนกผู้ป่วยใน ในแผนกอายุรกรรม ศัลยกรรม สูติกรรม ทวีป และออโรโธปิดิกส์ ซึ่งจำแนกประเภทเป็นผู้ป่วยสามัญและพิเศษ
2. รู้สึกตัวดี และมีอายุ 20 ปีขึ้นไป
3. เข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลตั้งแต่ 3 วันขึ้นไป
4. ยินยอมและให้ความร่วมมือในการตอบคำถามโดยใช้แบบสัมภาษณ์

ประมาณประชากรจากจำนวนผู้ป่วยประกันสังคมที่มารับบริการแผนกผู้ป่วยใน โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในช่วงเดือนมีนาคม ถึง พฤษภาคม พ.ศ. 2541 จำนวน 289 คน คำนวณกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของยามาเน่ (Yamane, 1973, p. 725) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 168 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

แบบสัมภาษณ์ผู้ป่วยประกันสังคม เกี่ยวกับกิจกรรมการพยาบาลที่ได้รับจากแผนกผู้ป่วยใน โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ผู้ศึกษาได้สร้างขึ้นเองจากแนวคิดองค์ประกอบของกิจกรรมการพยาบาลของปิยะรัตน์ ตาคินิจ และฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลมหาวิทยาลัยเชียงใหม่

และศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวบรวมความรู้และแนวคิดมาสร้างแบบ สัมภาษณ์ แบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ป่วยประกันสังคม จำนวน 14 ข้อ ซึ่งประกอบด้วย ข้อมูล เกี่ยวกับ เพศ อายุ ศาสนา สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา รายได้ ลักษณะงานที่รับผิดชอบ แผนก ที่ผู้ป่วยนอนพักรักษา ประเภทของการเป็นผู้ป่วย การเป็นสมาชิกกองทุนประกันสังคม การเลือก โรงพยาบาลคู่สัญญาหลัก เหตุผลของการไม่เลือกโรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่เป็น โรงพยาบาลคู่สัญญาหลัก และการติดต่อผ่านหน่วยประกันสังคมของโรงพยาบาลในการมารับรักษา ครั้งนี้

ส่วนที่ 2 ข้อคำถามสร้างขึ้นในลักษณะมาตราประเมินค่า (rating scale) เพื่อให้ผู้ป่วย ประกันสังคมเลือกตอบตรงกับกิจกรรมการพยาบาลที่ได้รับ โดยมีระดับกิจกรรมการพยาบาล ที่ได้รับ 4 ระดับ เป็นข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมการพยาบาลที่ได้รับจากแผนกผู้ป่วยใน โรงพยาบาล มหาราชนครเชียงใหม่ ในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านการดูแล จำนวน 33 ข้อ เนื่องจากเป็นหัวใจสำคัญ ของการพยาบาลจึงมีจำนวนข้อมากกว่าด้านอื่น ๆ ด้านการป้องกัน จำนวน 7 ข้อ ด้านการให้ สุขศึกษา จำนวน 6 ข้อ ด้านการฟื้นฟูสภาพ จำนวน 5 ข้อ ด้านความร่วมมือในการปฏิบัติ จำนวน 3 ข้อ ด้านการปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาลตามสิทธิของผู้ป่วย จำนวน 10 ข้อ

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ป่วยประกันสังคมต่อระบบบริการผู้ป่วยใน โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่

การหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. การตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (content validity) ของแบบสัมภาษณ์ที่ผู้ที่ศึกษา ขึ้นเองและนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 ท่าน ได้แก่ อาจารย์พยาบาล คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัย เชียงใหม่ 4 ท่าน ผู้ตรวจการพยาบาลงานการพยาบาลผู้ป่วยอายุรศาสตร์ โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ 1 ท่าน ตรวจสอบแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ และอาจารย์ที่ปรึกษา

2. การหาความเชื่อมั่นของแบบสัมภาษณ์ (reliability) ผู้ศึกษาได้นำแบบสัมภาษณ์ ที่ผ่านการพิจารณาของผู้ทรงคุณวุฒิแล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ป่วยประกันสังคม โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 คน จากนั้นนำมาหา ความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (coefficient alpha by Cronbach) (เพชรน้อย สิงห์ช่างชัย และคณะ, 2539, หน้า 212) ผลการวิเคราะห์ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .91

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ดำเนินการตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. นำหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เสนอต่อผู้อำนวยการโรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ เพื่อแจ้งวัตถุประสงค์ของการศึกษาและขออนุญาตเก็บข้อมูลในโรงพยาบาล

2. เมื่อได้รับอนุญาตแล้ว ติดต่อฝ่ายการพยาบาล และหน่วยประกันสังคม เพื่อรวบรวมรายชื่อผู้ป่วยประกันสังคมที่มารับบริการจากแผนกผู้ป่วยใน โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่

3. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอน ดังนี้

3.1 เข้าพบผู้ตรวจการแผนกและหัวหน้าหอผู้ป่วยที่มีผู้ป่วยประกันสังคมมาใช้บริการ เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษา แจ้งรายละเอียดต่างๆ และขอความร่วมมือในการศึกษารุ่นนี้

3.2 เลือกผู้ป่วยประกันสังคม ที่อยู่ในเกณฑ์ที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่กำหนด แนะนำตัว อธิบายวัตถุประสงค์ของการศึกษาและขอความร่วมมือจากผู้ป่วยเพื่อสร้างความมั่นใจแก่ผู้ป่วยที่เป็นกลุ่มตัวอย่างว่าข้อมูลที่ได้จะเก็บไว้เป็นความลับ

3.3 เมื่อผู้ป่วยตอบยินดีให้ความร่วมมือ ผู้ศึกษาสัมภาษณ์ผู้ป่วยตามแบบสัมภาษณ์

4. ดำเนินการสัมภาษณ์ด้วยตนเองและผู้ช่วยสัมภาษณ์ 1 คน ซึ่งเป็นพยาบาลมีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีทางการพยาบาลที่ได้รับการชี้แจงในการใช้แบบสัมภาษณ์จากผู้ศึกษา ตั้งแต่ วันที่ 29 มีนาคม 2542 ถึง วันที่ 19 พฤษภาคม 2542 รวม 52 วัน สัมภาษณ์ครบ 168 ราย

5. บรรณาภิกรณ์ ข้อมูลที่รวบรวมได้ เพื่อนำไปวิเคราะห์ด้วยวิธีการทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/FW (Statistics Package for Social Science for windows) โดยแยกวิเคราะห์ตามลำดับ ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป นำมาคำนวณหา ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ส่วนที่ 2 ข้อมูลกิจกรรมการพยาบาลที่ผู้ป่วยประกันสังคมได้รับจากแผนกผู้ป่วยใน โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

กิจกรรมการพยาบาลที่ได้รับทุกครั้งหรือสม่ำเสมอ	ได้คะแนน 3 คะแนน
กิจกรรมการพยาบาลที่ได้รับส่วนมาก	ได้คะแนน 2 คะแนน
กิจกรรมการพยาบาลที่ได้รับบางครั้ง	ได้คะแนน 1 คะแนน
กิจกรรมการพยาบาลที่ไม่ได้ปฏิบัติ	ได้คะแนน 0 คะแนน

2.1 ข้อมูลกิจกรรมการพยาบาลรายข้อ วิเคราะห์ข้อมูลใช้ความถี่ ร้อยละ

2.2 ข้อมูลกิจกรรมการพยาบาลรายด้าน และโดยรวมวิเคราะห์ข้อมูลใช้

ค่าเฉลี่ย คิดค่าเฉลี่ยเป็นร้อยละจากคะแนนเต็ม และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ส่วนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อกิจกรรมการพยาบาลที่ผู้ป่วยประกันสังคมได้รับ
จากแผนกผู้ป่วยใน โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ความถี่ ร้อยละ

ภาคผนวก ค

1. แบ่งระดับคะแนนเป็น 2 กลุ่ม คือสูงกว่าค่าเฉลี่ย และ ต่ำกว่าค่าเฉลี่ย

2 ทดสอบความแตกต่างของระดับคะแนนการได้รับกิจกรรมการพยาบาล

ระหว่างแผนกผู้ป่วยใน โดยใช้ไค - สแควร์